Ministerie van Justitie en Veiligheid

Aan de Minister van Justitie en Veiligheid

Cluster secretaris-generaal
Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Straf- en Sanctierecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Wetsvoorstel ter uitvoering van de Verordening betreffende de overdracht van strafvervolging - nota naar aanleiding van het verslag

Datum
13 juli 2026

Onze referentie
7781374

Afstemming met
DGRR/DRC; DGRR/DRB; DGSenB/DGSenS

Bijlage(n)
2

Bijlage(n)
1. Nota naar aanleiding van het verslag
2. Verslag
3. Aanbiedingsbrief

1. Aanleiding

Op 18 december 2024 is Verordening (EU) 2024/3011 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2024 betreffende de overdracht van strafvervolging (hierna: OSvo) bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie. De OSvo is per 1 februari 2027 van toepassing op verzoeken tot overdracht en overname van strafvervolging tussen de lidstaten.

Op 24 april 2026 heeft de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid verslag uitgebracht bij het wetsvoorstel waarin de ter uitvoering van deze verordening noodzakelijke wetswijzigingen zijn opgenomen (wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering en het Wetboek van Strafrecht in verband met de uitvoering van Verordening (EU) 2024/3011 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2024 betreffende de overdracht van strafvervolging; KS 36914). De vragen uit het verslag zijn beantwoord in bijgevoegde conceptnota naar aanleiding van het verslag.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met bijgevoegde conceptnota naar aanleiding van het verslag en verzending daarvan aan de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

Er zijn vragen gesteld door de fracties van D66, VVD, PRO (voorheen GroenLinks-PvdA), CDA, BBB en SGP. De fracties geven aan met belangstelling dan wel interesse kennis te hebben genomen van het wetsvoorstel en in algemene zin geven de meeste fracties aan de doelstelling van de OSvo en/of het wetsvoorstel te onderschrijven. De gestelde vragen gaan onder meer over de rechtswaarborgen voor verdachten en slachtoffers (waaronder het rechtsmiddel dat tegen de overdracht kan worden ingesteld en het recht op rechtsbijstand), over de uitleg en werking van het centrale begrip ‘goede rechtsbedeling’ en over de uitvoering en uitvoerbaarheid in de praktijk. In de nota naar aanleiding van het verslag is uitvoerig op de vragen gereageerd, om – ook met het oog op toepassing in de praktijk van de verordening en nationale regeling in onderlinge samenhang –

zoveel mogelijk duidelijkheid te bieden (zie hierover nader paragraaf 4.2 van deze nota).

Cluster secretaris-generaal
Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Straf- en Sanctierecht

Datum
13 juli 2026

Onze referentie
7781364

4. Toelichting

4.1 Juridische overwegingen

4.1.1 Inhoud wetsvoorstel

De OSvo betreft een instrument van justitiële samenwerking dat overdracht van strafvervolging tussen EU-lidstaten mogelijk maakt. Dat betekent dat op basis van deze verordening de ene lidstaat de andere lidstaat kan verzoeken de vervolging van een strafbaar feit over te nemen als die andere lidstaat daartoe meer geëigend is, bijvoorbeeld omdat het strafbare feit in die andere lidstaat is gepleegd, de verdachte of het slachtoffer een onderdaan is van die lidstaat of het meeste bewijs zich in die andere lidstaat bevindt. In principe werkt de verordening rechtstreeks. Daarom hoeven alleen enkele noodzakelijke uitvoeringsvoorschriften in de Nederlandse wetgeving te worden opgenomen.

Enkele aspecten die met dit voorstel in het Wetboek van Strafvordering worden geregeld zijn:

- het aanwijzen van de officier van justitie als bevoegde autoriteit om verzoeken tot overdracht te verzenden en in ontvangst te nemen, en
- het rechtsmiddel dat op grond van de verordening moet kunnen worden ingesteld, zowel door verdachten als door slachtoffers, tegen de beslissing van de officier van justitie om een verzoek tot overdracht van strafvervolging aan Nederland te aanvaarden.

Daarnaast wordt artikel 8b van het Wetboek van Strafrecht aangevuld om te voorzien in rechtsmacht als een zaak aan Nederland wordt overgedragen door een andere lidstaat.

Het wetsvoorstel moet per 1 februari 2027 in werking treden om de effectieve toepassing van de verordening – die per die datum van toepassing is op verzoeken tot overdracht en overname tussen lidstaten – mogelijk te maken.

4.1.2 Nota naar aanleiding van het verslag

Rechtswaarborgen: rechtsmiddelen en rechtsbijstand

Een aantal partijen (GL-PvdA, VVD, SGP) hebben vragen gesteld over de in de OSvo opgenomen rechtsmiddelen. Naar aanleiding van die vragen is de in de verordening gekozen systematiek van rechtsmiddelen nader toegelicht. Deze houdt, kort gezegd, in dat verdachten en slachtoffers een rechtsmiddel kunnen indienen tegen de beslissing van de aangezochte autoriteit tot aanvaarding van het verzoek tot overdracht. Alleen in dat geval wijzigt er immers iets in de situatie van de verdachte en het slachtoffer. Als het verzoek wordt geweigerd, blijft de zaak in de lidstaat waar die al liep en verandert er dus niets. Tegen die achtergrond voorziet de verordening niet in een rechtsmiddel tegen het verzoek tot overdracht door de verzoekende autoriteit, of de beslissing tot weigering door de aangezochte autoriteit. De mogelijkheid die de OSvo biedt om een kennisgeving aan de verdachte of het slachtoffer uit te stellen als, kort gezegd, de vertrouwelijkheid van het onderzoek dat vergt, staat niet in de weg aan de mogelijkheid om een rechtsmiddel in te stellen. Zodra het onderzoek het toelaat, worden verdachte en slachtoffer alsnog geïnformeerd en kunnen zij op dat

Cluster secretaris-generaal
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Straf- en Sanctierecht

Datum
13 juli 2026

Onze referentie
7781364

moment het rechtsmiddel instellen. In het voorgestelde artikel 5.10.7, eerste lid, Sv is de termijn voor het instellen van een rechtsmiddel namelijk gekoppeld aan het moment van betekening van de kennisgeving over de aanvaarding van de overdracht. Enkel in het geval dat een verdachte of slachtoffer onvindbaar is, ondanks redelijke inspanningen om de betrokkene te lokaliseren of bereiken, kan het zijn dat de strafvervolging wordt overgedragen zonder dat de verdachte of het slachtoffer daarover een standpunt heeft kunnen innemen of daartegen een rechtsmiddel heeft kunnen instellen. Daarbij is relevant dat degenen die wel konden worden gelokaliseerd, uiteraard wel gewoon een rechtsmiddel hebben kunnen instellen. Deze uitzondering is nodig omdat anders de verdachte of het slachtoffer het definitief worden van een overdracht zou kunnen verhinderen door zich te onttrekken aan de autoriteiten.

In het verslag zijn door meerdere fracties (BBB, D66, VVD) vragen gesteld over de mogelijkheden voor verdachten en slachtoffers om een beroep te doen op (gefinancierde) rechtsbijstand. In de nota naar aanleiding van het verslag is toegelicht dat verdachten en slachtoffers die een bezwaarschrift hebben ingediend de mogelijkheid hebben om zich in de procedure bij de rechtbank te laten bijstaan door een raadsman (artikel 23, derde lid, Sv). Er is echter niet voorzien in een algemeen recht op financiering van die rechtsbijstand voor verdachten en slachtoffers, omdat dit sterk zou afwijken van de gebruikelijke systematiek, die er ten aanzien van verdachten van uitgaat dat meerderjarige, niet-kwetsbare verdachten die zich in vrijheid bevinden in principe zelfstandig een raadsman kunnen benaderen en bekostigen, of, als zij verminderd draagkrachtig zijn, de Raad voor rechtsbijstand om een toevoeging kunnen verzoeken. Ook slachtoffers kunnen een dergelijk verzoek doen bij de Raad voor rechtsbijstand.

Efficiënte en goede rechtsbedeling
Overdracht van strafvervolging is aan de orde als de ‘efficiënte en goede rechtsbedeling’ daarmee is gediend. Door meerdere fracties (VVD, PRO, CDA, BBB, SGP en D66) zijn vragen gesteld over het begrip ‘efficiënte en goede rechtsbedeling’ (hierna kortheidshalve: goede rechtsbedeling) en hoe dit begrip, gelet op de discretionaire ruimte die de officier van justitie heeft bij de toepassing ervan, kan waarborgen dat de strafvervolging daadwerkelijk plaatsvindt in de lidstaat die daartoe het meest geëigend is, en deze niet wordt overgedragen om redenen die te maken hebben met bijvoorbeeld *forum shopping*.
In de nota naar aanleiding van het verslag is aangegeven dat de OSvo bewust ruimte laat aan de verzoekende en aangezochte autoriteit om een afweging te maken of overdracht van strafvervolging in het licht van de concrete kenmerken van de zaak in het belang is van de goede rechtsbedeling. Dit past bij het karakter van overdracht van strafvervolging en geeft de officier van justitie de nodige ruimte voor een opportuniteitsafweging. Daarbij geldt dat niet op basis van één doorslaggevend gezichtspunt kan worden bepaald welke lidstaat het meest geschikt is om een feit te vervolgen, maar dat dit kan verschillen van geval tot geval. De algemene maatstaf van de goede rechtsbedeling wordt in de OSvo nader uitgewerkt in de criteria voor overdracht van artikel 5, tweede lid, die aanknopingspunten bieden om te beoordelen in welke lidstaat het feit het beste kan worden vervolgd. Deze criteria zijn steeds gebaseerd op de concrete kenmerken van de zaak. Dit maakt een gedegen motivering en beoordeling mogelijk. Het begrip ‘goede rechtsbedeling’ is voor Nederland en in de Europese strafrechtelijke samenwerking ook niet nieuw. In de praktijk wordt al vele jaren gewerkt met de goede rechtsbedeling als maatstaf voor de overdracht van

strafvervolging. Dit is op grond van artikel 5.3.1 Sv de leidende maatstaf in de Nederlandse regeling en het ligt eveneens ten grondslag aan het Europees verdrag betreffende de overdracht van strafvervolging (zie het *Explanatory Report* (CETS 73) bij dat verdrag, m.n. p. 11 en 18).

Cluster secretaris-generaal
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Straf- en Sanctierecht

Datum
13 juli 2026

Onze referentie
7781364

Uitvoering
Ook de uitvoerbaarheid van het wetsvoorstel is onderwerp van vragen van diverse fracties (VVD, BBB). In dat verband is gewezen op de impactanalyse die door het OM is uitgevoerd, waarin een inschatting is gemaakt van de uitvoeringsconsequenties en de structurele en incidentele kosten die met de uitvoering van de verordening gemoeid zijn. Uit de impactanalyse en de consultatieadviezen van het OM en de Raad voor de rechtspraak blijkt niet van signalen dat de nieuwe procedure niet goed uitvoerbaar zou zijn.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting
De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.